

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EĞLENCE HİZMETLERİ

MÜZİK ETKİNLİKLERİ

ANKARA, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR.....	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. MÜZİK ETKİNLİKLERİ	3
1.1. Çeşitleri	3
1.1.1. Ritim Çalışmaları.....	3
1.1.2. Ses Dinleme.....	5
1.1.3. Şarkı Söyleme.....	6
1.1.4. Müzik Dinleme	9
1.1.5. Müzikli Dramatizasyon.....	9
1.1.6. Yaratıcı Dans	10
1.1.7. Müzikli Öykü.....	12
1.2. Uygulamada Dikkat Edilecek İlkeler	12
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	15
2. Ritim Araçları	15
2.1. Tanımı	15
2.2. Çeşitleri	15
2.2.1. Ritim Çubukları	15
2.2.2. Marakas	16
2.2.3. Tef.....	16
2.2.4. Zil.....	17
2.3. Ritim Araçları Hazırlama	17
UYGULAMA FAALİYETİ.....	21
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	22
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	24
3. Müzikli Aktiviteler Hazırlama.....	24
3.1. Planlama	24
3.2. Araç Gereçleri Hazırlama.....	26
3.3 Müzikli Aktivite Uygulaması Yapma	26
UYGULAMA FAALİYETİ ...	
ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME.....	
CEVAP ANAHTARLARI.....	32
KAYNAKÇA	33

AÇIKLAMALAR

ALAN	Eğlence Hizmetleri
DAL/MESLEK	Çocuk Animatörlüğü
MODÜLÜN ADI	Müzik Etkinlikleri
MODÜLÜN TANIMI	Öğrencinin çocuk kulübünde çocuklarla uygulanacak müzik etkinliklerini ve araç gereçlerini, programa ve çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak uygulayabileceği bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Müzik etkinliklerini uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Bu modül ile çocuk kulübünde çocuklarla uygulanacak müzik etkinliklerini ve araç gereçlerini programa ve çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak uygulayabileceksiniz. Amaçlar: <ul style="list-style-type: none">➤ Müzik etkinliklerini çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak seçebileceksiniz.➤ Çocuk kulübünde müzik etkinliklerinde kullanılacak araç gereçleri çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak hazırlayabileceksiniz.➤ Çocuk kulübüne katılan çocuklarla müzik etkinliklerini, aktivitenin ve çocukların özelliğine uygun olarak uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Çocuk kulüpleri, okul öncesi eğitim kurumları, sınıf, müzik laboratuvarları, ritim araçları, çocuklara uygun müzik çeşitleri (CD, kaset, kitap vb.), enstrüman çeşitleri
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	<ul style="list-style-type: none">➤ Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyeti sonunda verilen ölçme soruları, kendinize ilişkin gözlem ve değerlendirmeleriniz yoluyla kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek; kendi kendinizi değerlendireceksiniz.➤ Öğretmen, modül sonunda size ölçme teknikleri uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.➤ Öğretmen, modül sonunda uygulama performansının derecelendirme ölçüğü ile yeterli konuma gelip gelmediğinizi belirleyecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Eğlencenin tarihi çok eski olmakla beraber eğlence hizmetleri, ülkemizde henüz uygulanan ve gelişmekte olan bir meslek alanıdır. Animatörlük tatil yerlerinde yerli yabancı turistlerin hoş zaman geçirip daha fazla kalmalarını sağlayan bir meslektir.

Animatörlük işin tekniğini bilmekle mümkündür. Bu sebeple bu mesleği icra etmeyi düşünenlerin iyi bir eğitmeden geçmeleri gerekir.

Özellikle çocuklarla iyi vakit geçirmeyi bilmek, bu işi başarmanın en iyi yollarından biridir. Onları eğlendirirken eğitmek gerekir. Bu sebeple olaya eğitimci gözüyle bakmalıyız.

Bu modül, animatörlükte ihtiyacınız olan müzik etkinliklerini en iyi şekilde uygulayabilmenizi sağlayacak, eğlendirirken eğitebilmenin yollarını anlatmaya yardımcı olacaktır. Bu modülün sonunda müzik etkinliklerini bilinçli bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Müzik etkinliklerini çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak seçebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Erken çocukluk eğitim kurumlarına giderek uygulanan müzik etkinliklerini gözleyiniz.
- Çeşitli kaynaklardan çocuklara uygun müzik etkinlikleri seçiniz.

1. MÜZİK ETKİNLİKLERİ

1.1. Çeşitleri

1.1.1. Ritim Çalışmaları

Ritim; olayların düzenli aralıklarla tekrarlanması niteliği, dizem, tartım (Türkçe sözlükte, Atatürk Dil ve Tarih Kurumunda) olarak tanımlanmaktadır. Çocuklarla yapılan ritim (tartım) çalışmaları onlarda ritim duygusunu geliştirirken hayatı da düzenli yaşama alışkanlığı kazandırmaktadır. Ritim çalışmaları bedensel yetenekleri geliştirir. Çocukta olumlu bir kişilik gelişimine yardımcı olur.

Doğaları gereği hareketli olan çocuklar, sessizce oturup müzik dinleyemezler. Müzik çalarken, şarkı söylenirken ritim tutmaya çalışırlar. Çocukların yaptıkları ritim çalışmaları; çocukların elleriyle, ayaklarıyla ya da tüm bedenleriyle; oturarak, ayakta veya ezgili-ezgisiz ritim araçlarını kullanarak tartım (ritim) kalıplarını hissettirme ve tekrarlama çalışmalarıdır.

Ritim çalışmaları, çocuklarda ritim duygusunu, işitsel algı yeteneğini, dikkatini, eşlik etme, birlikte çalma, söyleme ve hareket etme yeteneğini geliştirir; disiplin kazandırır.

Resim 1.1: Ritim araçları (koçak, oiala, katja)

Ritim çalışmalarının müzik saatinde uygulanışını şu şekilde maddeleyebiliriz:

- Müzik saati içinde ritim çalışmalarına zorunlu olarak 5-8 dakika yer verilmelidir.
- Ritim çalışmaları, öykünme ve oyun şeklinde uygulanmalıdır. Buna kürek çekme oyunu örnek verilebilir. Bu oyunda çocuklar yere otururlar, ayaklarını ileri uzatırlar. Kollarıyla kürek çekme öykünmesi yaparlar. Bu da iki vuruşlu ölçü içinde eşit iki tartım çalışması için uygulanır. Bu oyun oynanırken ”fiş fiş kayıç” tekerlemesi de söylenebilir (Sun ve Seyrek:1993).
- Oyun şeklinde yapılacak tartım çalışmalarına; saat oyunu (Çocuklar kendilerini saat, başlarını saatin sarkacı sayarlar ve “tik tak” sözlerini söyleyerek başlarını iki yana sallarlar.), tencilik oyunu, rüzgâr öykünmesi örnek olarak verilebilir.
- Ritim çalışmaları şarkı öğretimi ile birlikte de yapılır. Şarkı öğretiminden önce, şarkı öğretiminde ve şarkı öğretiminden sonra ritim çalışması yapılabilir. O gün öğretilen ya da önceden öğrenilmiş şarkının ritmi çeşitli vuruş yöntemleriyle çocuklara vurdurulur.
- Tartım çalışmaları, şarkı öğretiminden bağımsız olarak veya sözlerin tartımı vurularak da yaptırılır.
- Ritmik yürüme, koşma, ritmik jimnastik gibi etkinliklerle müzik eşliğinde hareketler yaptırılır.
- Ritim çalışmalarında ritim araçları, ezgili ve ezgisiz vurmali çalgılar, çalgı olarak kullanılacak oyuncaklar vb. kullanılır. Bu araçlarla ritim çalışmaları ve ritmik oyun şeklinde iki çeşit çalışma yapılır.
- Ritim çalışmaları yalnızca müzik saatinde yaptırılmaz. Müzik saati dışında da uygulanabilir.
- Ritim çalışmaları ayakta veya oturarak yapılabilir. Carl Orff ve Zoltan 'ye göre doğal haliyle vücudun başlattığı el çırpma, zıplama, sekme, parmak şıklatma vb. hareketler ritme karşılık olarak ortaya çıkar. Bu vücut hareketleri önceleri konuşmaya sonra şarkıya ve çalmaya eşlik eder ve müzik işaretleri ile bağ kurar.
- El çırpma, ellerini karşılıklı vurma, dizlerine vurma, ayaklarını yere vurma, parmak şıklatma, etrafında dönme, zıplama hareketleri çocukların eşlik olarak en çok kullandıkları ritmik vücut devinimleridir (Morgül:1995).
- Ritim çalışmalarında sözcüklerden de yararlanır.
- Ritim çalışmalarında tam vuruşluk nota esas alınır (yani bir vuruşluk; dörtlük nota).
- Belirli ritim kalıplarını yineleme çalışması. Bu çalışmayı öğretmen öğrencileri ile birlikte uygular. Öğretmen bu çalışmada bir ritim aracı ile ritim kalıbını seslendirir. Çocuklar da bu kalıbı ellerindeki vurmali çalgı ya da ritim veren bir araçla (havan, bardak vs.) tekrarlar.
- Ritim oyunlarında öğrenciler vurmali çalgı vb. araçlardan birini alır, öğretmen karışmaz; öğrenciler istediği gibi oynar. Öğrencilerin çeşitli ritim araçlarını tanımalarını amaçlayan çalışmada öğrenci öğrendiği bir ritmi tekrarlayabildiği gibi kendi bulduğu ritmi de seslendirir.

- Sesli harfle biten hece açık hece, sessiz harfle biten hece ise kapalı hecedir. Ritim çalışmalarında açık hece kısa ritmi, kapalı hece ise uzun ritmi ifade eder. Açık hecelerde (.), kapalı hecelerde (-) kullanılır (örneğin; An ka ra (-..)
Van (-), Si vas (-.) gibi).

1.1.2. Ses Dinleme

Ses dinleme çalışmaları çocukların sesleri ayırt edebilmesini amaçlayan çalışmalardır. Bu çalışmalar çocuğun çevreyi daha bilinçli dinlemesine, işittiği seslere dikkatini yoğunlaştırmasına, sesleri tanımasına ve tanımlamasına yardımcı olacaktır (Öztürk:2004).

Ses dinleme çalışmalarında çocuklara dinletilen seslerin kime veya neye ait olduğunu söylemesi, dinledikleri sesleri gösterilen resimlerle eşleştirmeleri istenir. Dinletilen sesler hayvan, taşıt, müzik aletlerinin sesleri vb. seslerdir.

Bir başka ses dinleme çalışması da seslerin geldiği yönün tahmin edilmesi çalışmasıdır. Çocuklar sesin arkadan mı, önden mi, sağdan mı, soldan mı geldiğini tahmin ederler. Sesin şiddetini yani alçak mı yüksek mi olduğunu kavrama çalışmaları da ses dinleme çalışmalarındandır.

Resim 1.2: Ses dinleme çalışmaları

Ses dinleme çalışmalarının önemli hedeflerinden biri de çocukların dikkat sürelerini artırmaktır. Ses dinleme çalışması olarak kendi seslerini kasetten dinletme, efekt ses dinletme, klasik müzik dinletme gibi çalışmalar yaptırılabilir.

Kendi seslerini dinletme çalışmaları için öğretmen sınıf içi aktiviteler sırasında çocukların seslerini kaydeder. Bu işi çocuklara hissettirmeden yapar. Daha sonra ses dinletme çalışmalarında öğrencinin kaydettiği sesleri kullanır.

Efekt ses dinletme çalışmalarını orglarda bulunan efekt seslerle, kaset veya CD'ye alınmış insan, hayvan vb. seslerle gerçekleştirebiliriz. Sesler çocuklara tek tek dinletilir. Çocuklara ne olduğu sorulur (Sesin neye ait olduğunu doğru olarak söylemesi gerekmez.). Sese dikkatini verip dinlemesi, anlamaya çalışması; çalışmanın amacına ulaşmasını sağlar.

1.1.3. Şarkı Söyleme

Grup etkinliği olarak yapılan müzik etkinliklerinde şarkı söyleme çalışmaları grup halinde veya bireysel olarak yapılır. Şarkı söyleme çalışmalarına önceki öğrenilen şarkılarla başlanırsa çocuklar müzik etkinliğine daha istekli başlarlar. Müzik saatinde uygulanan şarkı söyleme etkinlikleri, diğer etkinlik saatlerinde de uygulanır.

Şarkı söyleme çalışmalarının çocuğun gelişimine etkileri:

- Diksiyonu geliştirir; sözcüklerin doğru telaffuz edilmesini ve sözcük dağarcığının gelişimine yardımcı olur.
- Ses, kulak ve estetik duygusunun gelişimine katkıda bulunur.
- Çocuğun düzenli soluk alıp vermesine, şarkı söylerken çocuğun nefesini kontrol etmesine ve akciğerlerinin gelişmesine katkıda bulunur.
- Çocuğun grupla birlikte hareket etmesini sağlar. Bir gruba ait olma duygusunu yaşatır. Disiplin alışkanlığı kazandırır.
- Çocuğun yaratıcılığını güdüler.
- Vatan, ulus, bayrak sevgisinin gelişmesini sağlar.
- Çocuğun duygusal yönden rahatlamasına yardımcı olur.
- Empati yeteneğini geliştirir.
- Yetenekli olan çocukların grup içinde fark edilmelerine imkân sağlar.

Şarkı seçimi ve şarkı öğretim yöntemleri:

Okul öncesi eğitim kurumlarında nota, soyut bir kavram olduğu için kulaktan şarkı öğretimi yöntemi uygulanır. Çocuk kulüplerinde ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin oluşturduğu bir kurum olduğu için basit notalı şarkılar özellikle 3, 4, 5.sınıf öğrencilerine öğretilir. Şarkı öğretme çalışmalarının yapılacağı ortam; temiz, havalandırılmış, rahat ve düzenli olmalıdır. Sesleri doğru çıkarmakta güçlük çeken çocuklar, öğretmenin veya yetenekli arkadaşlarının yakınına oturtulmalıdır. Çocuklar şarkı söylerken cesaretlendirilmeli, teşvik edilmeli, söylemek istemedikleri takdirde zorlanmamalıdır. Şarkı öğretiminde gruplar oluşturularak solo çalışmalarına yer verilmelidir. Kulaktan şarkı öğretiminde tümdengelim yöntemi uygulanmalıdır ancak uzun ve zor şarkılarda tümevarım yöntemi uygulanmalıdır.

Şarkı seçimi:

İyi bir şarkı öğretimi iyi bir şarkı seçimi ile başlar. Öğretmen, şarkıyı öğretmeden önce şarkı seçiminde çok dikkatli olmalıdır.

Şarkı seçerken dikkat edilecek noktalar:

- Seçilen çocuk şarkısının ses aralığı çocukların ses sınırları içinde olmalıdır. Yaşlara göre ses aralıkları:
 - 2 Yaş: la-sol
 - 3 Yaş: la-sol-fa-(mi)
 - 4 Yaş: la-sol-fa-mi-(re)

5 Yaş: la-sol-fa-mi-re-(do)

6 yaş: la-sol-fa-mi-re-do-(ince si-do)

7 Yaş: la-sol-fa-mi-re-do-ince si-ince do

(Parantez içindeki notalar çocukların bireysel farklılıklarına göre değişebilen sesleri gösterir.)

- Öğretilecek şarkının ses aralığı, yaşlara göre bu ses sınırları içinde olmalıdır. Aksi takdirde bu sınırlar dışındaki şarkılar, çocukların ses tellerini zorlar. Şarkı grup içinde öğretileceği için o gruptaki çocukların ortak ses alanlarının (bir topluluğu oluşturan kişilerin çıkarabildikleri ortak kalın ve ince sesler) da belirlenmesi gerekir.
- Şarkıların konusu, çocuğun yakın çevresi ve günlük hayatıyla ilgili olmalıdır. Milli kültürümüzü tanıtır; Atatürk, vatan, millet, bayrak sevgisini kazandıran konuları içermelidir. Doğa ve insan sevgisini aşıl原因, düşündüren, eğitici ve öğretici konular olmalıdır.
- Sözleri anlaşılır ve kısa olmalıdır.
- Şarkıların söz ve ezgisi birbiriyle uyumlu olmalıdır (prozodi). Söz ile ezgi uyumlu olmadığı takdirde çocuk, ana dilini doğru ve güzel kullanamaz. Bu durum, çocukların şarkıları anlamasında dolayısıyla şarkıları öğrenmesinde zorluklara neden olacaktır. Çocukta müzikle gerçekleştirmeyi hedeflediğimiz zevk eğitimi de engellenmiş olacaktır.
- Şarkıların ritmik yapısı basit ve hareketli olmalıdır. Ağır ve zor ritimli eserler kesinlikle seçilmemelidir.
- Şarkının ezgisi basit ve akılda kalıcı olmalıdır.
- Çocukların beğenilerine uygun şarkılar seçmeye özen gösterilmelidir.
- Şarkının ritmik yapısı basit olmalıdır.
- Şarkının sözleri anlaşılır olmalı, telaffuzu zor olamamalıdır.
- Şarkı çok uzun olmamalıdır ve tekrarlar içermelidir. Böylece şarkı öğrenimi kolaylaşır ve şarkı akılda kalıcı olur.
- Seçilen şarkıların konuları, çocuğun bildiği ya da anlayabileceği konuları kapsamalıdır. Seçilen şarkı çocuğun günlük yaşamı ve çevresiyle bağlantılı olmalıdır.
- Şarkılar eğitici ve öğretici olmasının yanı sıra çocuğu ruhsal yönden de rahatlatmalıdır

Şarkı öğretiminde izlenecek yol:

- Seçilen şarkıda bilinmeyen kelimeler açıklanarak yanlış telaffuz önlenmelidir. Şarkının konusu hakkında kısaca bilgi verilmelidir.
- Şarkı öğretiminden önce nefes açma çalışmaları yapılır. Bu çalışmalara örnek olarak muma üfleme, sıcak çorbaya üfleme, balon şişirme, arı sesi, tren sesi gibi öykünmeler verilebilir.
- Şarkı önce baştan sona bir kez söylenir. Sonra küçük bölümler halinde önce öğretmen sonra çocuklar tarafından söylenir.

Sarkı öğretim yöntemleri:

Okul öncesi dönemde; şarkılar nota ile değil kulaktan öğrenme yöntemiyle öğretilir. Çocuklar şarkıları tekrarlayarak öğrenirler.

Hazırlık çalışmaları:

- Müzik etkinliği yapılacak yer önceden havalandırılmış olmalıdır.
- Şarkı öğretimine geçmeden önce hazırlık olarak nefes ve ritim çalışmaları yaptırılabilir.
- Şarkı söylemeye hazırlık olarak öncelikle vücudu rahatlatıcı çalışmalar yaptırılmalıdır.
- Şarkının ritimine uygun basit ritim çalışmaları yaptırılması yerinde olur.
- Öncelikle şarkıya bir giriş (hikâye,sohbet vb.) yapılmalıdır.
- Şarkının tamamı önce öğretmen tarafından söylenir. Daha sonra şarkı bölüm bölüm önce öğretmen sonra çocuklar tarafından tekrar edilir.
- Şarkı tamamen öğrenildikten sonra birkaç kez tekrarlanır.
- Öğrenilen şarkı başka bir günde tekrar edildiğinde bazı çalışmalarla desteklenmelidir.
Örneğin;
 - Şarkı öğrenildikten sonra öğretmen çalgısıyla çocuklara eşlik edebilir.
 - Çocuklar orff çalgılarıyla veya kendi yaptıkları çalgılarla şarkıya eşlik edebilirler.
 - Şarkı koro-solo biçiminde söyletebilir.
 - Şarkı uygun olduğu takdirde sözlere uygun hareketler veya dans eklenebilir.
 - Şarkı eğer uygunsa müzikli dramatizasyon (canlandırma) yoluyla söyletebilir.
 - Şarkılar söylenirken dekor, kostüm, maskeler ve kuklalar kullanılabilir.
 - Şarkının ses kaydı veya görüntü kaydı varsa çocuklara izlettirilir.
- Şarkı söyleyen çocuk duygu ve düşüncelerini ifade edebildiği için ruhsal yönden rahatlar.

Şarkıların çocuğun gelişimine etkileri:

- Çocuk duygusal yönden gelişir ve zenginleşir.
- Çocuk sesini tanır ve kullanmayı öğrenir.
- Şarkılar çocuğun ritim duygusunu geliştirir.
- Çocuğun kulak eğitimine yardımcı olur.
- Çocuğun büyük ve küçük kaslarını geliştirir.
- Kişilik gelişimine katkıda bulunur.
- Çocuğun estetik duygusu gelişir.
- Şarkılar çocuğun dikkatini geliştirir.
- Şarkılar çocuğun konuşma becerisini geliştirir.
- Çocuğun kelime dağarcığı gelişir.
- Çocuğun hafızası gelişir.

1.1.4. Müzik Dinleme

Bilgisayar, CD veya bir enstrümanla çalınan veya söylenen bir müzik eserinin dinlenilmesi müzik dinleme etkinliğidir.

Bilgisayar veya CD'den dinleyerek yapılan dinleme eğitimi; çocuğun müziği anlamasında, müziğe konsantre olmasında canlı müzikle yapılan çalışma kadar etkili olmaz. Müzik dinleme, tüm etkinliklerde mutlaka yer almalıdır. Çünkü bu etkinlikler çocuğun rahatlmasına, çevresine uyum sağlamasına, yaratıcılığını ortaya çıkarmasına, eğlenmesine, farklı duygularını ortaya çıkarmasına yardımcı olmaktadır.

Seçilecek müziklerin çocuklarda estetik duygusunun gelişmesine yardımcı olacak eserler olmasına dikkat edilmelidir. Ayrıca seçilecek müziklerin dinletileceği etkinlik saatine de uygun olması önemlidir. Örneğin, serbest zaman etkinliklerinde sanat etkinlikleri sırasında çalınan hareketli bir müzik, öğrencileri hareketlendirir ve sınıfın düzeni bozulur. Bu saatte sözsüz hafif ve dinlendirici bir müzik çalınması uygundur.

1.1.5. Müzikli Dramatizasyon

Bir olayın söz, jest ve mimikler, doğal yeteneklerle birleştirilip canlandırılmasına “dramatizasyon” denir. Müzik eşliğinde yapılan bu canlandırma ise müzikli dramatizasyon olarak adlandırılır. Bu etkinliklerde söz, müzik ve hareket birleşir.

Şarkılı oyunlar (bezirgânbaşı, çiftçi çukura daldı, hendekte var bir tavşan gibi), müzikli dramatizasyon çalışmalarıdır. Şarkılı öykünmelerde; şarkı söylenirken (şarkının konusu dramatize edilmeye uygunsu) roller paylaştırılıp dramatize edilir (postacı, küçük Ayşe-küçük asker, Ali Baba'nın çiftliği, turp ve dede gibi). Müzik eşliğinde yapılan öykünmeler de müzikli dramatizasyon çalışmalarıdır (kayıkçı öykünmesi, dede-nine öykünmesi, saat sarkacı öykünmesi vb.). Öykünmeler hep birlikte ve müzik eşliğinde yapılır.

Müzikli dramatizasyonda fon müziği de kullanılmalıdır. Fon müziği çalışmanın daha heyecanlı ve etkili olmasına yardımcı olur.

Müzikli dramatizasyon sayesinde çocuk düşüncelerini davranışa dönüştürme imkânını bulmuş olur. Çocuk müziği hisseder. Çocuğun dikkati, yaratıcılığı gelişir, yetenekleri ortaya çıkar. Kendine güveni artar. Çevresini algılama, gözlem yapma ve empati kurma yeteneği ve bir topluluğa ait olma duygusu gelişir. Çocuk söz, müzik, hareket bütünlüğünü hisseder. Çocuğun öğrendikleri kalıcı olur.

Örnek:

Oyunun adı: Çevreciye çağrı

Roller: Yaşlı bir kişi, ormanda gezinen çocuklar

Araç gereçler: Yaşlı adam rolü için giysi, ormanda ağaçlar, çiçekler, çeşitli dekorlar

Şarkının sözleri:

Rüyalar ülkesi temiz kalmalı, ormanda çocuklar mutlu olmalı
Yarının dünyası gerçek kokulu, katmer katmer çiçek kokmalı
Hadi gel kardeşim el ele verelim
Bu güzel yurdumuzu cennet edelim

Zorluğu güçlüğü göğüsleyelim, dumanı katranı temizleyelim
And verip, söz verip tüm çevremizi orman, bahçe bahar edelim
Haydi, gel kardeşim el ele verelim
Bu güzel yurdumuzu cennet edelim

Uygulama: Öğretmen çocuklara oyunu anlatır, rolleri dağıtır.

Ormanda geziye çıkan çocuklar tek sıra halinde elleri bellerinde, fon müziğine uyarak yarım ay biçiminde sıralanırlar.

Yine fon müziği ile yaşlı bir kişi ağır ağır yürüyerek gelir. Çocuklara dönerek şarkının ilk iki dizesini solo olarak söyler (Bu arada çocuklar elleri belinde sağa sola sallanırlar.).

“Haydi, gel kardeşim!” sözlerini söyleyen çocuklar kollarını ileriye uzattıktan sonra el ele tutuşur ve sallanırlar.

Şarkının birinci bölümü bitince ara müzik çalınır. Ara müzikle birlikte çocuklar yaşlı kişinin etrafında el ele tutuşarak dönerler. Sonra yine yarım ay biçiminde sıralanırlar.

İkinci bölümün ilk iki dizesini yine yaşlı kişi söylerken çocuklar elleri bellerinde sallanırlar.

“Haydi, gel kardeşim!” sözleriyle birlikte çocuklar yine yaşlı kişinin etrafında dönerler.

Şarkı bitince yaşlı adam çocuklara: “Çocuklar temiz bir dünya bırakmak için el ele verelim!” der. Oyun sona erer.

1.1.6. Yaratıcı Dans

Müziğin ritmine uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan, insanın içinden geldiği gibi doğaçlama yapılan, düzenli vücut hareketlerine **yaratıcı dans** denir. Yaratıcı dansı müzikli dramatizasyondan ayıran özellik; çocuğun yaratıcı dansı içinden geldiği gibi yapmasıdır. Bunun olabilmesi için kullanılacak müziğin sözsüz olması gerekir. Müzik ne çok yavaş ne çok hızlı; normal ritimli olmalıdır. Sözlü müzik olduğu takdirde çocuklar sözlerden etkilenerek hareket eder, dolayısıyla yapılan çalışma dramatizasyon haline gelir.

Resim 1.3: Müzik saatinde yaratıcı dans çalışması

Çocuklar hoplayıp, zıplayıp, yuvarlanıp duygularını hareketlerle ifade ederken, enerjinin dışı vurularak kullanımı da gerilimin azalmasına, çocukların rahatlamalarına katkı sağlar. Çocukta yaratıcılığın gelişimine katkıda bulunan bu çalışmalar, çocuğun duygu ve düşüncelerini hareketlerle ifade etme becerisinin gelişmesine de yardımcı olur. Yaratıcı dans, toplu olarak yapılan bir çalışma olduğu için çocuğun sosyal gelişimine de katkıda bulunur. Yapılan hareketler vücut koordinasyonuna eşgüdüm, denge, esneklik gerektirdiği için psikomotor gelişime de katkıda bulunur.

Yaratıcı dans etkinlikleri uygulanırken dikkat edilmesi gereken noktalar:

- Çalışmanın yapılacağı yerin rahat çalışılabilecek büyüklükte olması gerekir. Çalışılacak yer temiz, düzenli, havalandırılmış olmalıdır.
- Olası kazalara karşı tedbirler alınmalıdır (düşerek ya da çarparak olabilecek kazalar). Çocukların kullanacakları kostüm, maske vb. malzemeler, onların ulaşabileceği yere konulmalıdır.
- Yaratıcı dans çalışmaya başlamadan önce çocuğun müziğe daha rahat anlam verebilmesi için konu önceden verilmelidir (güneşin ışıklarında yavaş yavaş eriyen kardan adam, ilkbaharda uçşan kelebekler gibi). Çocukların konsantre olabilmeleri, müziğe anlam verebilmeleri için dansın müziği de önceden çocuklara dinletilmelidir.
- Yaratıcı dansda kullanılan müzik, canlı müzik veya önceden kaydedilmiş müzik olabilir. Seçilen müzik ve konu birbiriyle uyumlu olmalıdır. Farklı hızlarda ve farklı çalgılarla yapılan müzikler, yaratıcı dans çalışmalarına renk katar. Yaratıcı dans için şu müzikler kullanılabilir: Vivaldi'nin "Dört Mevsim'i, Ravel'in "Bolero"s'u, Brahms'ın "Macar Dansları"
- Yaratıcı dans etkinlikleri için çocuklar zorlanmamalı, motive edilmelidir.
- Bu çalışmalarda da bireysel farklılıklar göz ardı edilmemeli, her çocuktan aynı başarı beklenmemelidir.

1.1.7. Müzikli Öykü

Ses efektleri, enstrümantal, bilgisayardan veya canlı müzikten dinletilir; bunları dinlerken bu müziklerin neler hatırlattığı sorulur. Anlatılanlardan öykü oluşturma çalışmalarına **müzikli öykü** denilir. Dinletilecek müzik kesinlikle enstrümantal olmalıdır. Pek çok çağrışım yapıtıracak zenginlikte, değişik enstrümanların, doğa seslerinin vb. kullanıldığı bir müzik seçilmelidir. Günümüzün yeni müziklerinden new age, çağdaş müzik, iyi seçilmiş caz klasikleri ve klasik müzik ile bale müziği dinlenebilir.

Kullanılacak müziğin tamamı çocuklara dinletilmemelidir. Müzik bir dakika dinletildikten sonra durdurulur. Çocukların hayal ettiklerinin; oluşturdukları öykülerin anlatılması istenir. Yeniden müzik çalınır. Müzik bir dakika dinletildikten sonra tekrar durdurulur ve müziğin sonuna kadar bu işlem tekrar edilir. Hatta öykü oluşturma esnasında ve öykünün sonunda çocukların hayal ettikleri öykü kahramanları ile dans etmeleri istenebilir.

Bu etkinlikle çocuğun yaratıcılığı, hayal dünyası ve hayal ettiklerini ifade edebilme yeteneği de gelişir. Bu arada kulak eğitimi de yapılır.

1.2. Uygulamada Dikkat Edilecek İlkeler

- Uygulama yapılacak ortamın önceden hazırlanması gerekir. Gerekli araç gerecin hazır bulundurulması; ortamın havalandırılmış, temiz ve gürültüsüz olması gerekir.
- Uygulama yapılacak grubun hazırlanması gerekir. Rahat bir şekilde oturulmaları (öğretmeni görebilecek ve diyaframlarını rahat kullanabilecek şekilde), etkinliğe istekli hale getirilmeleri sağlanmalıdır.
- Öğretmen öğreteceği şarkıyı çok iyi bilmeli ve ezberlemelidir.
- Kullanılacak ritim araçlarının çocukların seviyesine uygun, sayısına yetecek şekilde düzenlenmesi gerekir.
- Yaratıcı dans çalışmalarında uygulama yapılacak alanın çocukların oynamasına engel olmayacak, çeşitli kazalara, yaralanmalara sebep olmayacak şekilde düzenlenmiş olması gerekir. Müziğin önceden seçilmiş ve sözsüz; özellikle de canlı müzik olmasına özen gösterilmelidir.
- Yaratıcı dans ve müzikli dramatizasyon için kullanılacak bilgisayar, CD'lerin önceden hazırlanması; canlı müzik kullanılacaksa enstrümanların akortlarının önceden yapılmış olması gerekir.
- Seçilen şarkının çocukların yaş ve gelişim seviyelerine uygun olmasına dikkat edilmelidir.
- Etkinliklere katılmayan çocuklar kesinlikle zorlanmamalı, katılmak istemeyişinin sebepleri araştırılmalı, problemin çözümüne gidilmelidir.
- Etkinliklerde mutlaka her çocuk görev almalıdır.
- Yetenekli çocuklar çok iyi gözlenip aileleri bu konuda bilgilendirilmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Sınıfta arkadaşlarımızla hazırladığımız bir müzikli dramatisasyonu uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Müzikli dramatisasyon örneklerini araştırınız.	➤ İnternette faydalanabilirsiniz. ➤ Yazılı materyallerden faydalanabilirsiniz.
➤ Rollerini paylaşınız.	➤ İstekli olanlar arasında rol dağılımı yapabilirsiniz.
➤ Araç gereçleri belirleyiniz.	➤ Çevrenizdeki materyallerden faydalanabilirsiniz. ➤ Kendiniz materyal hazırlayabilirsiniz.
➤ Şarkı sözlerini söyleyiniz.	➤ Şarkı sözlerini öncelikle siz söyleyebilirsiniz. ➤ Arkadaşlarımızla birlikte söyleyebilirsiniz. ➤ CD'den dinletebilirsiniz.
➤ Dramatisasyon uygulamasını arkadaşlarınıza anlatabilirsiniz.	➤ Gösterip yaptırma tekniğini kullanabilirsiniz. ➤ CD'den seyretebilirsiniz.
➤ Müzikli dramatisasyonu uygulayınız.	➤ Arkadaşlarımızla birlikte uygulama yapabilirsiniz. ➤ Gerektiği yerlerde dönüt verebilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Ritim nedir?
A) Olayları düzenli aralıklarla tekrarlamaktır.
B) Tartım
C) Dizem
D) Hepsi
2. Ritim çalışmalarına müzik saati içinde kaç dakika yer ayrılmalıdır?
A) 2-8
B) 5-8
C) 6-7
D) 10
3. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A) Müzik dinletme çalışmaları CD veya bilgisayar kullanılarak da yapılabilir.
B) Canlı müzik kullanılarak yapılan çalışma daha etkilidir.
C) Yalnızca müzik saatinde müzik dinletilebilir.
D) Müzik dinleme etkinlikleri sırasında çocuklar rahatlar.
4. Yaratıcı dans için kullanılacak müzik nasıl olmalıdır?
A) Çok hızlı ritimli
B) Çok yavaş ritimli
C) Sözsüz (enstrümantal)
D) Sözlü müzik
5. 7 yaş çocuğunun ses aralığı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Kalın la-mi
B) Kalın la-ince do
C) Kalın la-sol
D) Kalın la-fa

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

6. () Aktarma çocuk şarkılarının ezgisi, Türk müziği motiflerinden oluşmaktadır.
7. () Okul öncesi eğitim kurumlarında şarkı nota ile öğretilir.
8. () Ses dinleme çalışmalarında çocukların sesleri ayırt etmeleri amaçlanır.
9. () Yaratıcı dans etkinliklerinde çocuklar etkinlik için zorlanmamalıdır.
10. () Müzik saatini uygulamadan önce sınıf ve araç gereçler önceden hazırlanmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Çocuk kulübünde müzik etkinliklerinde kullanılacak araç gereçleri çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik köşelerindeki ritim araçlarını inceleyiniz, değişik ritim araçlarının yapımı hakkında bilgi alınız.
- Kaynaklardan değişik ritim araçları ve yapımlarını araştırınız.

2. RİTİM ARAÇLARI

2.1. Tanımı

Çocuklarda ritim duygusunun gelişimine, işitsel algı eğitimine yardımcı olan özellikle müzik saatinde ritim çalışmaları ve eşliklerde kullanılan vurmali ezgisiz çalgılardır.

Çocuklar ritim araçlarını birbirine vurarak, sallayarak, sürterek çalarlar ve bundan büyük zevk alırlar.

2.2. Çeşitleri

2.2.1. Ritim Çubukları

Ritim çalışmalarında kullanılan ritim araçlarından biri de ritim çubuklarıdır. Ritim çubukları birbirine ya da yere vurularak kullanılır. Küçük çocuklar genellikle çubukla oynamaktan, yere çubuk vurmaktan çok hoşlanırlar. Çocuğa ritim çubuklarının birbirine vurularak çalındığını göstermeliyiz. Çocuklar, ritim sopalarını yere ve birbirine vurarak kullanırlar.

Ritim çubukları 30cm uzunluğunda, hafif, zımparalanmış tahtadan yapılmış özel çubuklardır.

Resim 2.1: Ritim çubukları

Resim 2.2: Ritim çubukları

2.2.2. Marakas

Marakas evde ve okulda yapılabilir. Küçük mukavva veya plastik kutuların içine küçük taşlar, boncuklar vb. (1) konularak kapağı kapatılır. Kutunun üzeri boyanarak çekici hale getirilir. Bunlar sallandıkları zaman değişik sesler çıkarırlar; bu sesler çocukları çok mutlu eder.

Resim 2.3: Marakas örnekleri

Resim 2.4: Su kabağından marakas

2.2.3. Tef

Tef, müzik etkinliklerinde, ritim çalışmalarında ve şarkı söyleme çalışmalarında en çok kullanılan ritim araçlarından biridir. Bu araç, yapımı çok kolay olduğu için öğretmen tarafından hatta öğrencilerle birlikte yapılabilir.

Resim 2.5: Tef

Resim 2.6: Tef

2.2.4. Zil

Değişik boyutlarda ve şekillerde yapılabilen ziller, ritim çalışmalarında kullanılan ilgi çeken ritim araçlarından biridir. Zillerden ses çıkarmak çok kolay olduğundan kendine güveni olmayan çocuklarda müziğe başlamak için en ideal ritim aracıdır.

Resim 2.7: Saplı zil

Resim 2.8: Saplı el zili

2.3. Ritim Araçları Hazırlama

Resim 2.9: Maraka

Resim 2.10: Su kabağında marakas örnekleri

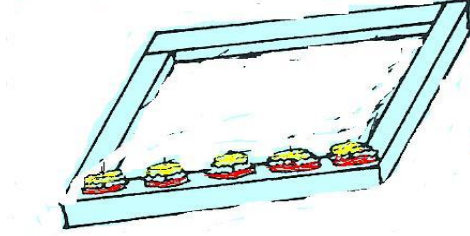
➤ Marakas yapımı

Kullanılacak araç gereçler: Herhangi bir plastik veya mukavva kutu, küçük taşlar veya boncuklar

Süsleme için: Guaj veya yağlı boya, yapıştırıcı, bant

Yapılışı: Marakas yapılacak kutunun içi taş vb. ile doldurulup ağzı kapatılır. Şişe doldurulduktan sonra değişik şekiller verilerek süslenir.

➤ **Tef yapımı**

Şekil 2.11: Tef

Kullanılacak araç gereçler:20 cm'lik dört adet tahta çubuk (daire şeklinde olması isteniyorsa nakış kasnağı)

Davul derisi

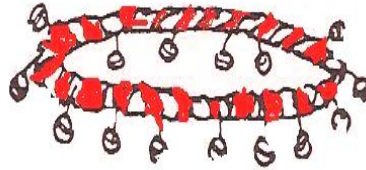
Küçük çiviler

Gazoz kapakları

Çekiç

Yapılışı: Tahtalar çerçeve oluşturacak şekilde çakılır. Ilık suda ıslatılmış davul derisi küçük çivilerle çerçevenin üzerine çakılır. Gazoz kapakları, kapakların içi birbirine bakacak şekilde eşit aralıklarla çerçeve üzerine çakılır. Daha sonra istenirse guaj ya da yağlı boya ile boyanır.

➤ **Zil yapımı**

Şekil 2.12: Zil

Gerekli araç gereçler: Küçük nakış kasnağı ya da yuvarlak halka Küçük çanlar Süsleme için çeşitli artık materyal

Yapılışı: Kasnak üzerine eşit aralıklarla çanlar takılır. Çanlar renkli ip veya rafya ile takılırsa hem çivi çakmadan çanlar takılmış, hemde süslemesi yapılmış olur.

➤ **Ritim sopasının yapılışı**

Gerekli araç gereçler: 30cm uzunluğunda yuvarlak sopalar, zımpara kâğıdı, küçük çanlar, guaj veya yağlı boya.

Şekil 2.13: Ritim çubukları

Yapılışı: 30 cm uzunluğunda zımparalanmış, özellikle yuvarlak sopalar boyanarak yapılır. İstenirse uç kısmına zımpara kâğıdı, çingirak takılabilir.

➤ **Artık materyallerle yapılacak ritim araçları**

Resim 2.14: Boncuklardan yapılabilecek ritim aracı

Resim 2.15: Pinpon toplarından marakas

Resim 2.16: Su kabağından ritim aracı

Resim 2.17: Keçeli kalemlerden üflemleri ritim aracı

Resim 18: Kutulardan ritim aracı

Resim 19: Pinpon topları ve paletten yapılan ritim aracı

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem basamaklarına uygun marakas hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Marakas çeşitleri hakkında bilgi edininiz.	➤ Yazılı ve görsel materyallerden faydalanabilirsiniz. ➤ Çevrenizden bilgi edinebilirsiniz.
➤ Kullanacağınız materyalleri hazırlayınız.	➤ Su kabağı bulabilirsiniz. ➤ Pet şişeler kullanabilirsiniz. ➤ Şampuan kullanabilirsiniz. ➤ Kullanacağınız marakas kutusunun içine koyacağınız materyali seçebilirsiniz. (küçük taşlar, boncuk vb.)
➤ Marakasınızı ilgi çekici hale getiriniz.	➤ Marakasınızı boyayabilirsiniz ➤ Marakasınızı kumaş parçaları ile süsleyebilirsiniz.
➤ Marakasınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.	➤ Yaptığınız marakasın özelliklerini anlatabilirsiniz. ➤ Marakasınızı sınıfta sergileyebilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz. Cevaplarınızı cevap anahtarından kontrol ediniz.

1. Ritim araçları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
A) Ezgilidirler.
B) Ritim çalışmalarında kullanılırlar.
C) Vurmalı çalgılardır.
D) Sallayarak ve sürterek çalınırlar.
2. Marakas yapımında aşağıdakilerden hangisini yapmamak gerekir?
A) Plastik veya mukavva şişe seçmek.
B) İçine taş veya boncuk koymak.
C) İçine nohut gibi yiyecek maddeleri koymak.
D) Süslemede guaj veya yağlı boya kullanmak.
3. Kendine güveni olmayan çocuklarda müzik çalışmalarına hangi ritim aracıyla başlamak daha doğru olur?
A) Marakas
B) Zil
C) Tef
D) Ritim çubuğu
4. Birbirine çakılan dört tahta çitanın üzerine ıslatılmış derinin gerilmesiyle yapılır. Yukarıdaki cümlede aşağıdakilerden hangisinin yapımı anlatılmaktadır?
A) Marakas
B) Ritim çubuğu
C) Zil
D) Tef
5. 30 cm uzunluğunda yuvarlak çubuk hangi ritim aracının malzemesidir?
A) Ritim çubuğu
B) Marakas
C) Tef
D) Zil

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

6. () Çocuklar yere sopayla vurmaktan hoşlanırlar.
7. () Ritim araçları yapımı güç araçlardır.Bu sebeple yalnızca satın alınarak elde edilirler.
8. () Su kabağından yapılarak oluşturulan marakaslar, en çok tercih edilen marakas türüdür.

-
9. () Zil değişik boy ve Şekilde yapılabilir.
10. () Ritim araçları üflemeli algılardır.

DEğERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Çocuk kulübüne katılan çocuklarla müzik etkinliklerini aktivitenin ve çocukların özelliğine uygun olarak uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Müzik etkinliği planlayınız. Planladığınız etkinliği önce sınıfta sonra bir çocuk kulübü ya da okul öncesi eğitim kurumunda uygulayınız.

3. MÜZİKLİ AKTİVİTELER HAZIRLAMA

3.1. Planlama

Belirli eğitsel hedeflere ulaşmak için çocukların hangi müzik etkinliklerinin hangi yöntem teknikler, araç gereçlerle; nasıl bir ortam ve ne kadar sürede yapılmasının saptanmasına müzik eğitiminin planlanması denir.

Bütün etkinliklerde olduğu gibi müzik etkinliğinin de başarı ile yapılabilmesi için önceden planlanmış olması gerekir.

Planlama;

- Etkinliğin bir düzen içerisinde yürütülmesine,
- Önceden yapılan bir çalışma olduğu için eğiticinin etkinliğe önceden hazırlanmasına,
- Eğitim kasıtlı olarak istendik davranış değişikliği olduğuna göre, eğitimin hedefine ulaşmasına; yani eğitimin gerçekleşmesine,
- Zamanı en verimli şekilde kullanmaya,
- Etkinlikler arasında boşluk yaratmadan (ki bu öğrencinin dikkatinin dağılıp, sınıf düzeninin bozulmasına neden olur) etkinliğin devamlılığına,
- Araç gerecin önceden planlanmış olmasına,
- Etkinlik sırasında karışıklık, bocalama yaşamadan etkinliğin sürdürülmesine imkân sağlar.

Müzik etkinlikleri şu aşamalar takip edilerek hazırlanır:

- Bu etkinlikle kazandırılacak hedef ve hedef davranışları belirleme.
- Hedef ve hedef davranışlara uygun müzik etkinliklerini seçme.
- Müzik etkinliklerinin gerçekleştirileceği süreyi (ne kadar zaman ayrılması dikkate alınarak) belirleme.

Amaç ve kazanımların belirlenmesi

Amaç ve kazanımlar; psikomotor, sosyal, duygusal, bilişsel, dil ve öz bakım becerilerinin kazandırılması ile ilgili seçilir. Kazanılması beklenen davranışlarda somutlaşır. Bir etkinlikte, birkaç gelişim alanı ile ilgili hedef ve kazanılması beklenen davranış kazandırılabilir. Seçilen bir gün içinde tüm kazanımlara ulaşılması beklenmemelidir. Başka bir gün yine aynı farklı etkinlik, yöntem ve tekniklerle kazandırılmaya çalışılmalıdır.

Çocukların gelişim özellikleri ve yaşlarına göre hedef ve T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının onayladığı Kreş Programı (0-36 ay) ve Okul Öncesi Eğitim Programı'ndan (36-72 aylık) seçilir.

Amaç ve kazanımlara uygun müzik etkinliklerinin belirlenmesi

Müzik saatinde belirlenen etkinlik; çocukların gelişim düzeylerine, amaçların kazanılmasında araç olarak kullanılan konuya, kurumun olanaklarına ve diğer etkili koşullara, çocukların önerilerine, etkinlik saati ve süresine göre belirlenmelidir. Kazandırılmak istenen amaç ve kazanımlar, çocukların o davranışı sergileyebilecekleri etkinliklerde gözlemlenebilir. Bu sebeple hazırlanacak etkinlikler mutlaka kazanımlara yönelik olmalıdır.

Müzik etkinlikleri seçilirken çocukların yaş ve gelişim düzeylerine dikkat edilmelidir. Çocukların çok sayıda şarkı öğrenmesi güçtür. Bu sebeple ayda 2-4 şarkı öğrenmeleri yeterlidir. Asıl önemli olan şarkı sayısının fazlalığı değil, müziği çocuklara sevdirebilmektir. Bu da şarkının farklı günlerde yapılan tekrarlarında, farklı araç ve tekniklerin kullanılması ile mümkün olur.

Müzik etkinliği seçilirken amaç ve kazanımlar; araç ve konu birlikte düşünülmelidir. Hem amaç kazandırılmalı hem de konu kavranmalıdır. Böylece müzik etkinliği, gelişimi güzel bir müzik çalışması değil eğitsel bir çalışma olacaktır.

Müzik etkinliği planlanırken yine dikkate alınması gereken bir başka konu da kurumun olanaklarıdır. Bir müzik salonu varsa etkinlikler daha rahat yapılır; müzik salonu yoksa çalışmanın yapılacağı sınıfa göre planlama yapılır ve etkinlik öncesi sınıf düzenlenir.

Etkinlik sonrasında çocuklarla birlikte etkinlik değerlendirilmeli, bir sonraki müzik etkinliğinde yapılacak çalışmalar birlikte kararlaştırılmalıdır.

Müzik etkinliklerinin gerçekleştirileceği süreyi belirleme

Müzik etkinliklerine ayrılacak süre çocukların yaş ve gelişim seviyelerine göre tespit edilmelidir. İlköğretim seviyesindeki çocuklar için bu süre yaklaşık 40 dakika olmalıdır.

6 yaş çocukları için	30-35
5 yaş “ “	20-25
3-4 yaş “ “	10-15 dakika olarak zaman ayrılmalıdır. Bu sürenin

örneğin; 6 yaş çocuklarında 10 dakikası şarkı söyleme, 8 dakikası ritim çalışmaları, 6 dakikası müzikli dramatizasyon, 5 dakikası müzik dinleme, 6 dakikası yaratıcı dans çalışmalarına ayrılabilir.

Ancak etkinlikte süreyi etkileyen bazı özellikler vardır. Çocukların ilgileri, ihtiyaçları, yetenekleri, fiziksel koşullar (sınıfın büyük, küçük oluşu; araç gereçler, havalandırma vb.) belirtilen süreleri değiştirebilir.

3.2. Araç Gereçleri Hazırlama

Müzik etkinliklerinin ilgi çekici olabilmesi ve amacına ulaşabilmesi için araç gereç yönünden de arşivin zengin olması gerekir. Öğretmen, müzik ve ses dinletme çalışmaları için CD, kaset ve bunları çalabileceği CD ve kasetçalar, çeşitli ve çok sayıda ritim araçları, çalgılar, yaratıcı dans ve müzikli dramatisasyonda kullanılacak kostüm, aksesuar, müzik cihazı ve ses düzeni, şarkı öğretimi için de çeşitli şarkılardan oluşan müzik albümü hazırlamalıdır.

Öğretmenin bu araçları önceden temin etmesi, var olan araçların bakımını, onarımını yapması veya yaptırması, eksikleri tamamlaması gerekir.

3.3 Müzikli Aktivite Uygulaması Yapma

- Müzikli aktivitenin uygulamasında ilk yapılması gereken uygulamanın yapılacağı yerin seçilmesi ve hazırlanmasıdır. Uygulamanın yapılacağı yerin aktiviteye uygun büyüklükte oluşu, temiz, havadar, tehlike yaratacak durumlardan uzak olması gerekir. Hava uygunsa açık havada; müzik odası varsa müzik odasında uygulama yapılmalıdır.
- Müzikli aktivite öncesinde yapılması gereken bir başka şey, etkinlik için araç gereç hazırlığının yapılmasıdır. Öğretmen hazır araç gerecin yanında etkinlik için başka yapılması gereken varsa (örneğin; özel bir maske, taç vb.) bunları da önceden hazırlar.
- Öğretmen hem müzik aletini çalmalı hem de şarkıyı söylemelidir. Bu sebeple flüt eşlik için uygun bir enstrüman seçilmiştir.
- Müzik saati başlamadan önce gerekli araç gereçler uygulama yapılacak yere (çocukların dikkatini dağıtmayacak, diğer etkinliklere engel olmayacak, ihtiyaç olunca rahatlıkla alınabilecek) konulur.
- Bir başka hazırlık ise çocukların etkinliğe motive edilmesidir. Bunu sınıfın hazırlanması aşamasında, onlara da sorumluluk vererek gerçekleştirebiliriz. Çocuklar sınıfı düzenlerken yapılan etkinliğin ne olduğunu da merak ederler. Böylece çocukların ilgileri etkinliğe çekilmiş olur.
- Bütün bunlardan sonra sıra müzik etkinliğine gelir. Uygulama sırasında öğretmen yapılacakları sade bir anlatımla açıklar. Ritim çalışmasında her çocuğa ritim aracı vermeye özen gösterilmelidir. Öğretmen, araçları nasıl kullanacaklarını uygulamalı olarak çocuklara anlatır. Müzikli dramatisasyonda rol taksimi yapılırken, çocukların istekleri de dikkate alınmalıdır. Her çocuğa mutlaka rol verilmeye çalışılmalıdır. Rol düşmeyen çocukla, kenarda seyirci olarak bekletilmektense bu çocuklara ağaç, çiçek gibi küçük roller verilerek, çocukların kendilerini oyunun içinde hissedip aktiviteden zevk almaları sağlanmalıdır. Daha sonra roller değiştirilerek her çocuğun oynamasına imkân tanınmalıdır. Bu sayede kırgınlık, kıskançlık gibi olumsuz duyguların yaşanması engellenmiş olacaktır.

- Şarkı söylemekten, rol almaktan çekinen çocuklar, cesaretlendirilip, teşvik edilmelidir ancak kesinlikle zorlanmamalıdır.
- Öğretmen çocukların gelişim durumunu çok iyi bilmeli ve özel durumu olan çocuklara uygun roller vermelidir. Örneğin; kekemeliği olan bir çocuk şarkı söylerken kekemeliği kaybolabileceğinden solo olarak şarkı söylemeye cesaretlendirilmelidir (Öztürk:2004).
- Müzik etkinliklerinde diğer etkinliklerde olduğu gibi (daha fazla çocuğa eğitimin verilmesi için) katılımın fazla olması gerekir. Bu nedenle etkinlik yapılırken; (çocukların aktif olmaları için) çeşitli araç gereç, çocukların zevk alacakları şarkılar ile etkinlik zenginleştirilmeli, çocuklar müzik etkinliğine teşvik edilmelidir.

Resim 19: Müzik etkinlikleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Müzikli bir aktivite planlayıp araç gereçlerini ve bütün hazırlıklarını yaparak, bir okul öncesi eğitim kurumunda uygulayınız.

İşlem basamakları	Öneriler
➤ Programa uygun etkinliği gerçekleştiriniz.	➤ Etkinliği gerçekleştirirken sınıf içi disiplini sağlayabilirsiniz. ➤ Disiplini sağlarken çocuklarla olumsuz iletişim kurmamaya dikkat edebilirsiniz. ➤ Etkinlik sırasında çocukların yaratıcılıklarını engellemeye dikkat edebilirsiniz. ➤ Etkinlik sırasında onları gözlemleyebilirsiniz. ➤ Sınıfın hazırlanmasında, toplanmasına çocuklara da sorumluluk verebilirsiniz.
➤ Etkinlik sonrası kullanılan müzik araç gereçlerinin kontrollerini yapınız.	➤ Etkinlik sonrasında araç gereçlerin kontrollerini yaparken dikkatli olmaya özen gösterebilirsiniz.
➤ Gerekliğinde bakım ve onarım işlerini gerçekleştiriniz.	➤ Araçların gerekli temizliğini yapabilirsiniz.
➤ Müzikli etkinliklerinde kullanılan araç gereçleri yerine kaldırınız.	➤ Araç gereçleri düzenli olarak yerine kaldırabilirsiniz. ➤ Kullandığınız araç gereçlerin adlarını yazarak yerlerine kaldırabilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A) Planlama, etkinliğin bir düzen içerisinde yapılabilmesi için önemlidir.
B) Seçilen hedef ve hedef davranışlara bir gün içerisinde ulaşılmalıdır.
C) Planlama sayesinde etkinlikler arasında boşluk olmaz.
D) Hedef ve hedef davranışlara uygun etkinlik seçilmiş olur.
2. Müzik saatinde etkinlik belirlerken aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmaz?
A) Çocukların gelişim düzeyleri
B) Öğretmenin psikolojik durumu
C) Araç konu
D) Kurumun olanakları
3. Çocuklar ayda kaç şarkı öğrenmelidir?
A) 2-4
B) 4-6
C) 6-8
D) 10
4. İlköğretim düzeyindeki çocuklar için müzik etkinliğine ayrılan süre ne kadar olmalıdır?
A) 25 dakika
B) 30 dakika
C) 40 dakika
D) 60 dakika
5. Aşağıdaki enstrümanlardan hangisi hem şarkı söyleyip hem de çalmak için uygun değidir?
A) Gitar
B) Blokflü
C) Mandolin
D) Org

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

6. () Müzik etkinliği sonrasında etkinlik çocuklarla birlikte değerlendirilmelidir.
7. () Çocuklara öğretilen şarkı sayısının fazla olması çok önemlidir.
8. () 3-4 yaş çocuklarında müzik etkinliği için ayrılacak süre 30 dakika olmalıdır.
9. () Ritim çalışmalarına ayrılacak süre 5-8 dakika olmalıdır.
10. () Öğretmen, müzik etkinliğinden sonra araçların gerekli bakım ve onarımını yapmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorularda boş olan yerlere uygun olan kelime / kelimeleri yazınız.

1. Olayların düzenli aralıklarla tekrarlanması niteliğine denir.
2. Müzik saati içinde ritim çalışmasına dakika zaman ayrılmalıdır.
3. Okul öncesi eğitimde şarkı nota ile değil öğretimi yöntemi ile uygulanır.
4. Türk bestekârların batı müziği kalıpları ile yaptıkları çocuk şarkılarına..... çocuk şarkıları denir.
5. Müziğin ritimine uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan insanın içinden geldiği gibi doğaçlama yapılan düzenli vücut hareketlerine denir.

Aşağıdaki cümlelerin başına doğru ise (D) harfi, yanlış ise (Y) harfi yazarak işaretleyiniz.

6. () Tef; müzik etkinliklerinde,ritim çalışmaları ve şarkı söyleme çalışmalarında en çok kullanılan araçtır.
7. () Marakas içi doldurulduktan sonra boyanır.
8. () Zil yapımında kullanılan malzemelerden biri de ıslatılmış deridir.
9. () 8 yaşındaki çocuğun ses sınırı kalın la,la notaları arasındır.
10. () 6 yaş çocuklarında müzikli dramatizasyona 6 dakika ayrılmalıdır.

Aşağıdaki sorularda doğru olan seçeneği işaretleyiniz.

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz. Cevaplarınızı cevap anahtarından kontrol ediniz.

11. Bir olayın söz,jest ve mimiklerin doğal yeteneklerle birleştirilip canlandırılmasına ne denir?
A) Yaratıcı dans
B) Ritim çalışması
C) Dramatizasyon
D) Müzikli dramatizasyon
12. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A) Müzik dinleme CD ve kasetten yapılabilir.
B) Müzik dinleme söylenen bir şarkının dinlenmesi şeklinde de yapılır.
C) Canlı müzik dinletisi kasetten ya da CD'den dinleti kadar etkili olmaz.
D) Dinletilecek müzik estetik değere sahip olmalıdır.
13. Aşağıdakilerden hangisi şarkı öğretimi için söylenemez?
A) Ritmik yapısı basit ve hareketli olmalıdır.
B) Şarkıların konusu çocuğun yakın çevresinden olmalıdır.
C) Söz ve müziğin birbiriyle uyumlu olması gerekmez.
D) Ses sınırı çocukların ses sınırına uygun olmalıdır.

14. Yaratıcı dans etkinliklerinde aşağıdakilerden hangisini yapmalıyız?
A) Etkinliğe katılmak istemeyenleri zorlamamalıyız.
B) Her çocuktan aynı başarıyı beklemeliyiz.
C) Temiz, havalandırılmış, rahat çalışılabilecek bir sınıfta etkinlik yapılmalı.
D) Çocuklara müzik ve konu hakkında bilgi vermemeliyiz.
15. Aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklıdır?
A) Ritim çubuğu
B) Blok flüt
C) Tef
D) Zil

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız.

Açık uçlu sorular:

Örnek olay: 5 yaş öğrencileri için 35 dakikalık bir müzik etkinliği planlayan bir öğretmen; bu etkinliğin 5 dakikasını ses nefes çalışmalarına, 3 dakikasını eski şarkının tekrarına, 10 dakikasını yeni şarkı öğretimine, 10 dakikasını ritim çalışmasına ve 7 dakikasını da yaratıcı dans çalışmalarına ayırmıştır.

Yukarıdaki planlanan müzik etkinliği için;

16. Ayrılan toplam süreyi 5 yaş gelişim özellikleri açısından değerlendiriniz.
17. Sizce ritim çalışması için ayrılan süre uygun mudur? Neden? Açıklayınız.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARLARI

1	D
2	B
3	C
4	C
5	D
6	Yanlış
7	Yanlış
8	Doğru
9	Doğru
10	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARLARI

1	A
2	C
3	B
4	D
5	A
1	Doğru
6	Doğru
7	Yanlış
8	Doğru
9	Doğru
10	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARLARI

1	B
2	B
3	A
4	C
5	B
6	D
7	Yanlış
8	Yanlış
9	Doğru
10	Doğru

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	RİTİM
2	5-8
3	KULAKTAN/ ŞARKI
4	ÖYKÜNME
5	YARATICI DANS
6	Doğru
7	Doğru
8	Yanlış
9	Doğru
10	Doğru
11	C
12	C
13	C
14	C
15	B

Açık Uçlu Soruların Yanıtları

16. Sorunun yanıtı:

6 yaş çocukları için 30-35

5 yaş “ ” 20-25

3-4 yaş “ ” 10-15 dakika olarak zaman ayrılmalıdır.

Ancak etkinlikte süreyi etkileyen bazı özellikler vardır. Çocukların ilgileri, ihtiyaçları, yetenekleri, fiziksel koşullar (sınıfın büyük-küçük oluşu, araç gereçler, havalandırma vb.),bu belirtilen süreleri değiştirebilir.

17. Sorunun Yanıtı:

Ritim çalışması için ayrılan süre uygun değildir. 5 yaş gelişim özelliklerine göre 5 dakika, ritim çalışması için yeterli bir süredir.

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- Erol,Onur, **Müzikolaj** ,İstanbul, Morpa Kültür Yayınları, 2011.
- Küçükturan,Güler, **Öykülerle Öğreniyorum**,SMG, 2004.

KAYNAKÇA

- Akkaş, Salih, **Okul Öncesi Eğitimde Müzik**, Ankara Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, 1998.
- Aytepe, Çiğdem, Atilla Çağdaş Değer, İlknur Özal Göncü, Bora Ateşyakan, **Çocuk Şarkıları Dağarcığı-1**, Vize Yayıncılık, Ankara, 2011.
- Koçak, Katjo, Ojala, Erol Onur, **Karamela Sepeti**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005.
- Morgül, Mahiye, **Yaratıcı Drama İle Oynalarak Yaşayarak Öğrenme**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul, 1995.
- Özal Göncü, İlknur, Çiğdem Aytepe, Atilla Çağdaş Değer, **Ezgili Bilmece ve Tekerlemeler**, Vize Yayıncılık, Ankara, 2011.
- Öztürk, Ayten, **Okul Öncesi Eğitimde Müzik**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2004.
- Uşaklıgil, Işıktan, **Müzikli Çocuk Oyunları**, İstanbul, Morpa Kültür Yayınları, 2005.
- Sert, Sergül, **Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005.
- Sun, Muammer, Hilmi Seyrek, **Okul Öncesi Eğitimde Müzik**, Mey Müzik Eserleri Yayınları, İzmir, 1993.